

Faktaark

Forsigtighedsprincippet; baggrund for alkoholanbefalinger til gravide

Ny anbefaling

Sundhedsstyrelsen anbefaler nu, at kvinder der er gravide undgår alkohol, og at kvinder der planlægger at blive gravide undgår alkohol for en sikkerheds skyld. Sundhedsstyrelsen besluttede i 2007 at skærpe anbefalingerne om alkohol og graviditet. De nye anbefalinger er baseret på et forsigtighedsprincip.

Hvad er forsigtighedsprincippet?

Som baggrund for anbefalingen har man lagt vægt på et forsigtighedsprincip. Det betyder, at man har taget udgangspunkt i at være på den sikre side i anbefalingen, fordi man ikke ved nøjagtigt hvor lidt alkohol, der kan skade fosteret. Til gengæld ved man med sikkerhed, at alkohol ikke har en sund indvirkning på fosteret. Denne afvejning af mulige skader sat i forhold til, at alkohol ikke har nogle positive effekter på fosteret, er baggrunden for, at man har besluttet sig for at lade forsigtigheden råde.

Forsigtighedsprincip eller risikovurdering?

På baggrund af den evidens, der foreligger, kan generelle anbefalingerne baseres på en risikovurdering eller en forsigtighedsbetragtning. Ud fra en risikovurdering ville man lade usikkerheden om den nedre grænse for alkohols skadelige virkning på fosteret give sig udslag i en anbefaling om blot at holde igen med alkohol. Ud fra en forsigtighedsbetragtning lader man usikkerheden om den nedre grænse give sig udslag i en anbefaling om helt at undgå at udsætte fosteret for alkohol.

Hvorfor forsigtighed?

Sundhedsstyrelsen har valgt at basere alkoholanbefalingerne på forsigtighedsprincippet, fordi vi ikke med sikkerhed kan udelukke, at indtagelse af små mængder alkohol. Foster-skader forårsaget af alkohol kan være komplekse lidelser eller vanskeligt diagnosticerede skader som fx minimale hjerneskader. Det er ofte vanskeligt at dokumentere en årsags-sammenhæng mellem et lille alkoholforbrug og potentielle skadelige effekter på fosteret. Det er derfor usikkert, om der findes en sikker nedre grænse for alkoholindtagelse under graviditet.

Det mest sikre kvinden kan gøre for at forebygge eventuelle alkoholskader på fosteret er derfor at undgå indtagelse af alkohol under hele graviditeten.

Konsensus om at anvende forsigtighedsprincippet

Alkohol anbefalingerne til gravide er et omdiskuteret emne og både eksperter, praktikere og andre aktører på området har deltaget i debatten. Det er som et resultat af denne debat, og på baggrund af forskningsresultater, at man nu har lagt sig fast på de nye anbefalinger, der er baseret på forsigtighedsprincippet. Der lægges således vægt på det sundhedsfremmende aspekt, da evt. alkoholskader på fosteret kan være livsvarige. I mange andre lande som Norge, Sverige, Frankrig og USA er der endvidere konsensus om at bruge forsigtighedsprincippet som grundlag for anbefalingerne om alkohol og graviditet.

Ingen alkohol når du er gravid:

Sundhedsstyrelsens anbefaler, at kvinder der er gravide undgår alkohol, og at kvinder der planlægger at blive gravide undgår alkohol for en sikkerheds skyld.

Forsigtighedsprincippet:

Sundhedsstyrelsens alkohol anbefalinger til gravide baserer sig på forsigtighedsprincippet, fordi man ikke med sikkerhed kan udelukke, at der kan være skadelige virkninger på fosteret af et lille alkoholforbrug. Samtidig ved vi, at alkohol har ingen gavnlige effekt på hverken mor eller barn under graviditeten. Den mest sikre måde at forebygge eventuelle alkoholskader på barnet er at undgå indtagelse af alkohol under hele graviditeten.

Referencer:

1. Standberg-Larsen K. & Grønbæk M. Notat vedrørende alkohol og graviditet. Center for Alkoholforskning. 2006

Links:

www.altomalkohol.dk

Juni 2008